

DECIZIE

28 aprilie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Svetlana Filincova
Ala Cobăneanu
Galina Stratulat
Iurie Bejenaru
Mariana Pitic

examinând recursul declarat de către Societatea de asigurări-reasigurări „Moldcargo” societate pe acțiuni,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de către Societatea cu răspundere limitată „Prointelect-MP” împotriva Societății de asigurări-reasigurări „Moldcargo” societate pe acțiuni, intervenienți accesorii Societatea pe acțiuni „Uzina metalurgică moldovenească”, Societatea cu răspundere limitată „Prointelect-Mplus” și Societatea cu răspundere limitată „Cos Trans Logistic” cu privire la încasarea despăgubirii de asigurare, a penalității și a dobânzii de întârziere,

împotriva deciziei din 20 octombrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de către Societatea de asigurări-reasigurări „Moldcargo” societate pe acțiuni și a fost menținută hotărârea din 06 decembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani,

constată:

La 10 noiembrie 2017 SRL „Prointelect-MP” a depus cerere de chemare în judecată împotriva SAR „Moldcargo” SA, intervenienți accesorii SA „Uzina metalurgică moldovenească”, SRL „Cos Trans Logistic” și SRL „Prointelect-Mplus” cu privire la încasarea despăgubirii de asigurare.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, la 12 mai 2016, între SRL „Prointelect-MP” și Compania de Asigurări „Moldcargo” SRL a fost încheiat contractul de asigurare facultativă a răspunderii civile a transportatorului și expeditorului nr. 190/2016ADD1, prin care SRL „Prointelect-MP” și-a asigurat răspunderea civilă față de terți pentru pagubele produse pe durata contractului de transportare și/sau expediere a încărcăturilor în baza condițiilor convențiilor internaționale de transportare.

A menționat că, în acest sens a fost eliberată polița de asigurare cu perioada de asigurare cuprinsă între 12 mai 2016 și 17 aprilie 2017 pentru mijlocul de transport - autocamionul de model xxxx, riscuri asigurate fiind distrugerea și/sau deteriorarea încărcăturii supuse transportării.

A susținut că, la 26 ianuarie 2017, între SRL „Prointelect-Mplus”, în calitate de transportator expeditor, SRL „Prointelect-MP”, în calitate de transportator nemijlocit și SA „Uzina metalurgică moldovenească”, în calitate de beneficiar, a fost încheiat contractul de transport nr. 01-02, prin care transportatorul s-a obligat să transporte marfă în sumă totală de 47 323,12 dolari SUA, cu masa totală de 3500 kg, cu destinația Republica Belarus, or. Minsk, str. Babușchina,2 - Republica Moldova, or. Rîbnița, str. Industrială,1.

A afirmat că, la 25 ianuarie 2017, între SRL „Prointelect-Mplus”, în calitate de transportator expeditor, SRL „Prointelect-MP”, în calitate de transportator nemijlocit și SRL „Cos Trans Logistic”, în calitate de beneficiar, a fost încheiat contractul de transport nr. 73/1, prin care transportatorul s-a obligat să transporte marfă în sumă totală de 4 088 de dolari SUA pe traseul Belarusia (Baranovici) - Republica Moldova (Chișinău).

A relevat că, la 02 februarie 2017, pe traseul Mazari - Novaia Rudnea, Republica Belarus, autovehiculul de model xxxx, a luat foc, în urma căruia a fost incendiat integral, iar încărcătura a fost distrusă total.

A notat că, ulterior, asiguratul SRL „Prointelect-MP” s-a adresat la SAR „Moldcargo” SA cu cerere de despăgubire, solicitând achitarea despăgubirii de asigurare în baza pretenției înaintate de proprietarul mărfii SC „Uzina metalurgică moldovenească” SA în mărime de 47952,64 de dolari SUA și, respectiv, SA „Cos Trans Logistic” în sumă de 4088 de dolari SUA.

A mai notat că, urmare a examinării cererii de despăgubire depusă de către SRL „Prointelect-MP”, la 19 aprilie 2017 SAR „Moldcargo” SA a emis decizia de refuz în achitarea despăgubirii de asigurare, deoarece în urma examinării cazului dat de către Serviciul Analitic Special „Pantera Grup” s-au stabilit încălcările normelor prevăzute în Convenția (CMR din 1956) privind transportarea rutieră internațională a încărcăturilor și, anume, cauza principală a incendiului au fost defecțiunile tehnice ale autovehiculului.

A declarat că, la 21 iunie 2017, în adresa SAR „Molcargo” SA a fost înregistrată pretenția nr. 2244, prin care a fost somată în prealabil despre soluționarea amiabilă pe cale extrajudiciară a litigiului, însă ultima nu a reacționat.

A invocat că, nu este de acord cu decizia pârâtului, deoarece prin acordul de restituire a prejudiciului din 12 iulie 2017, semnat între proprietarul mărfii SA „Uzina metalurgică moldovenească” și transportatorul SRL „Prointelect-Mplus”, ultimul s-a obligat să restituie în tranșe lunare prejudiciul cauzat prin distrugerea mărfii ca rezultat al incendiului produs la 02 februarie 2017 în Republica Belarus până la data de 25 octombrie 2017. La fel, prin acordul de restituire a prejudiciului din 28 august 2017, semnat între proprietarul mărfii SRL „Cos Trans Logistic” și transportatorul SRL „Prointelect-Mplus”, ultimul s-a obligat să restituie în tranșe lunare prejudiciul cauzat prin distrugerea mărfii ca rezultat al incendiului produs la

02 februarie 2017 în Republica Belarus până la data de 28 noiembrie 2017. La rândul său, transportatorul SRL „Prointelect-Mplus” și transportatorul nemijlocit SRL „Prointelect-MP” au semnat acordul de restituire a prejudiciului din 26 mai 2017, prin care ultimul s-a obligat să restituie în tranșe lunare prejudiciul cauzat prin distrugerea mărfii ca rezultat al incendiului produs la 02 februarie 2017 în Republica Belarus până la 25 octombrie 2017, despăgubit efectiv de către SRL „Prointelect-Mplus”.

A relatat că, prejudiciul total cauzat în mărime de 52040,64 de dolari SUA a fost recuperat beneficiarilor păgubiți de către transportatorul nemijlocit SRL „Prointelect-MP”.

A specificat că, având în vedere existența franșizei contractuale în mărime de 5%, pentru caz de incendiu, despăgubirea datorată de SAR „Moldcargo” SA constituie suma pretinsă de 49438,60 de dolari SUA.

A menționat că, în speță, nu este cert care atribuții și competențe are așa numitul Serviciul Analitic Special „Pantera Grup” în constatarea și emiterea rapoartelor pe marginea cazurilor legate de incendii.

A susținut că, i-a fost prezentat doar un raport cu concluzia că, incendiul autocamionului de model xxxx, produs la 02 februarie 2017, care a avut loc în Republica Belarus, a fost cauzat de careva defecțiuni tehnice.

A afirmat că, nu au fost anexate nici un extras, confirmare, licență, care ar atribui dreptul entității respective și expertului respectiv de a face asemenea concluzii.

A notat că, instituțiile abilitate din Republica Belarus au cercetat deja circumstanțele survenirii incendiului, în cadrul unei proceduri oficial legale, fiind în acest sens întocmit raportul de expertiză nr. 23-3.1/319 din 17.02.2017, care contrazice în mare măsură concluziile din raportul din 06 martie 2017, întocmit de către directorul SAS „Pantera Grup”.

A declarat că, raportul întocmit de către SAS „Pantera Grup” ridică mari semne de subiectivism, în sensul în care autorul expertizei nu se expune doar asupra circumstanțelor și cauzelor producerii incendiului, ci suplimentar mai dă apreciere faptului că, asiguratul a încălcat condițiile de asigurare ale SAR „Moldcargo” SA, neavând pusă asemenea sarcină.

A mai declarat că, este contradictorie și decizia de refuz în achitarea despăgubiri de asigurare emisă de către SAR „Moldcargo” SA, deoarece conform procesului-verbal nr. 6 din 27 martie 2017, întocmit de SAR „Moldcargo” SA, la capitolul dosarului CMR 01/2016 din 06 februarie 2017, asigurătorul, de fapt, a recunoscut evenimentul drept caz asigurat, însă refuză să achite despăgubirea de asigurare.

Astfel, a apreciat critic și temeiurile de refuz menționate în procesul-verbal enunțat, care se rezumă doar la mențiunea: „multiple încălcări ale prevederilor contractului de asigurare, precum și ale Condițiilor speciale de asigurare facultativă de răspundere civilă a transportatorilor auto, comise de către asigurat și angajații acestora”. Respectiv, nu este cert care sunt acele încălcări și cu referire la care norme de drept sau clauze din condițiile speciale de asigurare.

A considerat că, SAR „Moldcargo” SA neîntemeiat a refuzat în achitarea despăgubirii de asigurare, or, nemijlocit evenimentele nefaste survenite constituie risc asigurat în temeiul contractului CMR190/2016 ADD1, care generează obligația asigurătorului de a repara paguba terților păgubiți.

A relevat că, SAR „Moldcargo” SA urmează să-i achite penalitatea legală în mărime de 8849,50 de dolari SUA și dobândă de întârziere în mărime de 4047,19 dolari SUA pentru perioada 19 aprilie 2017 – 02 octombrie 2017.

A solicitat încasarea de la pârât a despăgubirii de asigurare în mărime de 49438,60 de dolari SUA, a penalității în mărime de 8849,50 de dolari SUA, a dobânzii de întârziere în mărime de 4047,19 dolari SUA și a cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 06 decembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, a fost admisă acțiunea depusă de către SRL „Prointelect-MP” și au fost încasate din contul SAR „Moldcargo” SA în beneficiul SRL „Prointelect-MP” despăgubirea de asigurare în sumă de 49438,60 de dolari SUA, penalitatea legală în sumă de 8849,50 de dolari SUA și dobânda de întârziere în sumă de 4047,19 dolari SUA - convertiți în valută națională, conform cursului oficial la data executării prezentei hotărâri și taxa de stat în sumă de 31828,30 de lei.

La 18 decembrie 2019 SAR „Moldcargo” SA a declarat apel nemotivat, iar la 09 martie 2020 a declarat apel motivat împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri cu privire la respingerea acțiunii, cu încasarea de la intimat a cheltuielilor de judecată.

Prin decizia din 20 octombrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de către SAR „Moldcargo” SA și a fost menținută hotărârea primei instanțe.

La 14 decembrie 2020 SAR „Moldcargo” SA a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri cu privire la respingerea acțiunii, cu încasarea de la intimat a tuturor cheltuielilor de judecată.

În motivarea recursului a indicat că, nu este de acord cu hotărârile judecătorești, deoarece au fost aplicate eronat normele de drept material și, anume, a fost interpretată eronat legea.

A menționat că, evenimentul produs la 02 februarie 2017 nu este acoperit prin contractul de asigurare de răspundere civilă a transportatorilor auto (CMR).

A susținut că, conform pct. 4.1 din contractul CMR, asigurătorul duce răspundere față de toate pretențiile legate de distrugerea și/sau deteriorarea încărcăturii, întârzierea livrării încărcăturii, precum și livrarea încărcăturii destinatarului neîmputernicit, numai cu condiția respectării Anexei nr. 1 la prezentul contract - Instrucțiunea pentru asigurat, Instrucțiunea pentru șofer.

A afirmat că, în Instrucțiunea pentru asigurat este prevăzută obligația acestuia de a transporta pe rută doar mijloace tehnice în stare bună.

A relevat că, conform prevederilor pct. V din contract, părțile au drepturi și obligații conform Condițiilor speciale de asigurare facultativă de răspundere civilă a transportatorilor auto ale asigurătorului. Polița de asigurare CMR indică că, Condițiile speciale de asigurare de răspundere civilă a transportatorilor auto a SAR

„Moldcargo” SA constituie parte integrantă a prezentului contract. Prin semnătura aplicată pe polița de asigurare, asiguratul a confirmat faptul că, este de acord cu condițiile de asigurare și se obligă să le respecte.

A mai relevat că, pct. 5.4 din Condiții prevede că, nu este acoperită răspunderea survenită în rezultatul exploatării mijloacelor de transport în stare tehnică deteriorată. Având în vedere concluzia expertului Centrului național de expertize judiciare precum că, incendiul autocamionului de model xxxx a fost, mai mult probabil, o armare a prezenței unei defecțiuni tehnice a sistemului pneumatic de suspensie a autocamionului, în temeiul prevederilor pct.5.4. din Condiții, SAR „Moldcargo” SA nu acoperă răspunderea survenită în rezultatul incendiului autocamionului enunțat.

A notat că, conform capitolului IV din contractul de asigurare, asiguratorul nu este răspunzător dacă dauna s-a produs din cauza erorilor de orice componente, ansambluri sau funcționarea echipamentelor speciale dacă vârsta vehiculului este de peste 7 ani, iar conform certificatului de înmatriculare, autocamionul enunțat a fost produs în anul 2011. Astfel, la data izbucnirii incendiului, acesta avea 16 ani de exploatare, ceea ce esențial depășește termenul prevăzut în contract.

A declarat că, instanța de apel nu a reținut argumentele sale precum că, prima instanță a interpretat eronat prevederile Legii nr. 407 din 21 decembrie 2006 cu privire la asigurări (prevederi în vigoare la data pronunțării hotărârii judecătorești).

A considerat că, prima instanță eronat a aplicat prevederile art. 16 alin (1) și 17 alin. (2) din Legea cu privire la asigurări (în vigoare la data pronunțării hotărârii), deoarece aceste prevederi sunt aplicabile doar asigurării obligatorii de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicul, pe când la caz a fost încheiat un contract de asigurare facultativă a răspunderii civile a transportatorului, prin care SRL „Prointellect-MP” și-a asigurat răspunderea civilă față de terți pentru pagubele produse pe durata contractului de transport.

A invocat că, conform art. 5 din Legea enunțată, în asigurarea benevolă (facultativă), raporturile dintre asigurat și asigurator, drepturile și obligațiile fiecărei părți se stabilesc prin contract de asigurare. Astfel, prin contractul de asigurare CMR, SAR „Moldcargo” SA a indicat expres cazurile în care compania de asigurări este exonerată de răspundere.

A considerat eronate interpretările instanțelor judecătorești referitoare la raportul de expertiză extrajudiciară nr. 298 din 24 mai 2017, întocmit de către Centrul național de expertize judiciare. Or, în partea descriptivă a raportului de expertiză extrajudiciară, expertul a descris în detaliu procesul care a dus la degajarea energiei termice esențiale.

A relatat că, utilizarea de către expert a expresiei „mai mult probabil” nu prezintă niciun temei ca instanța să pună la îndoială concluzia expertului și să admită ideea că, de fapt, cauza izbucnirii incendiului ar fi alta decât defecțiunea tehnică a autocamionului. Or, marja de eroare pe care o poate admite un expert judiciar la formularea concluziei, nu poate fi acoperită nicidecum prin concluzia instanței de judecată. Deci, nu instanța este în măsură să combată sau să pună la îndoială concluziile tehnice ale expertului. Instanța urmează doar să aprecieze raportul de expertiză extrajudiciară în raport cu celelalte probe. Mai mult, în cazul în care

concluziile expertului Centrului național de expertize judiciare se dovedeau a fi neclare, contradictorii, neîntemeiate sau dacă existau îndoieli în privința acestora, la cererea părții cointeresate, putea fi ordonată efectuarea unei expertize repetate, însă la caz, nu a parvenit o asemenea solicitare.

A considerat că, raportul de expertiză extrajudiciară reprezintă o probă, care, de rând, cu celelalte probe prezentate de către SAR „Moldcargo” SA vine să confirme că, incendiul autocamionului de model xxxx s-a produs ca urmare a unei defecțiuni tehnice a sistemului pneumatic de suspensie al acestuia.

A menționat că, instanțele judecătorești eronat au luat în considerare raportul de expertiză nr. 23-3.1/319 din 17 aprilie 2017, întocmit de către Direcția de Stat a Comitetului Experților Judiciari ai Republicii Belarus de pe lângă regiunea Gomeli, deoarece expertul nu a oferit niciun răspuns cert referitor la cauza producerii incendiului. Expertul a indicat că, focarul incendiului a izbucnit probabil în mijlocul remorcii, fără a indica locul concret.

A considerat eronată concluzia expertului precum că, cauza tehnică a izbucnirii incendiului este urmare a unei surse de aprindere externă din considerentul că, autocamionul era în mișcare în momentul izbucnirii incendiului, iar surse din exterior, care puteau declanșa incendiul, nu aveau de unde să fie, atâta timp cât platforma autocamionului era acoperită cu prelată.

A precizat că, autocamionul de model xxxx transporta echipamente destinate angajaților Uzinei Metalurgice din Rîbnița și mașini de tocat carne, respectiv, acestea aveau rezistență termică înaltă. Din aceste considerente, pentru aprinderea materialelor era mai mult decât necesară degajarea unei energii termice ridicate, așa cum rezultă dintre forța de frecare între cauciuc și metal, ceea ce a constatat expertul Centrului național de expertize judiciare.

A considerat că, spre deosebire de raportul de expertiză extrajudiciară enunțat, care oferă răspunsuri concrete la cauza incendiului autocamionului, localizarea focarului, sursa focarului, raportul de expertiză întocmit de către Direcția de Stat a Comitetului Experților Judiciari al Republicii Belarus este unul vag, nu prezintă un răspuns concret privind cauza producerii incendiului și se întemeiază doar pe presupuneri.

A susținut că, atât expertul Centrului național de expertize judiciare, cât și expertul din Belarusia a utilizat termenul de „probabil”, însă prima instanță a omis sau a preferat să treacă cu vederea acest aspect, considerând că, raportul în cauză are o putere net superioară raportului de expertiză extrajudiciară enunțat și acesta indică cu exactitate cauza incendiului, fapt pentru care a fost luat în considerare la emiterea hotărârii judecătorești.

A afirmat că, în raportul de expertiză nr. 23-3.1/319 din 17 aprilie 2017 a fost indicat că, autocamionul de model xxxx se deplasa cu o roată la care lipsea cauciucul. Faptul dat incontestabil probează că, autocamionul avea defecțiune tehnică în timpul deplasării.

A considerat că, raportul de expertiză întocmit de către Direcția de Stat a Comitetului Experților Judiciari al Republicii Belarus nu are o forță probantă superioară și urma a fi apreciat în coroborare cu celelalte probe.

A relevat că, instanțele judecătorești au omis să se expună asupra depozițiilor date de către martorul Evghenii Pupîchin.

A notat că, atât în cadrul urmăririi penale, cât și în instanța de judecată, Evghenii Pupîkin, șoferul autocamionului de model xxxx a declarat că, în timpul cursei, autocamionul a avut o defecțiune tehnică, a depistat că, lipsește un șurub de la brațul suspensiei punte spate (пoгaткa) - element de legătură între puntea de suspensie și caroserie, a înșurubat 2 șuruburi noi și a continuat cursa. De asemenea, a mai declarat că, anterior, până a porni în cursă, a efectuat lucrări de reparație la suspensie, în special, la un element al acesteia - brațul, care este responsabil de fixarea puntei pentru ca aceasta să nu se deplaseze dreapta - stânga. Lucrările au fost efectuate la unitatea de specialitate a centrului DAF. După astfel de lucrări, la o anumită distanță parcursă, periodic era necesar de a controla și a înșuruba limburile, deoarece acestea se slăbeau ușor.

A remarcat că, instanțele judecătorești au omis să se expună asupra declarațiilor martorului referitor la faptul că, toate acțiunile realizate de șofer în timpul cursei, cu referire la defecțiunea tehnică a autocamionului și lucrările de reparație întreprinse, au fost coordonate cu reprezentanții SRL „Prointellect-MP”, iar aceștia nu au acționat în niciun fel. Or, conform condițiilor contractului CMR, în caz de depistare a defecțiunilor, asiguratului îi este interzis să exploateze mai departe autovehiculul, fiind evident existența riscului la producerea oricăror situații de prejudiciere a încărcăturii.

A declarat că, instanțele judecătorești au apreciat arbitrar probele prezentate de către SAR „Moldcargo” SA.

A invocat că, a prezentat foto-poze, care demonstrează defecțiunea tehnică a autocamionului în timpul cursei. În poză se vede că, una din roți este fără cauciuc, iar discul este deteriorat. Roata, care se deplasa fără cauciuc, este una dintre roțile duble din partea stângă a punții spate, acolo unde exista de fapt defecțiunea tehnică. În asemenea condiții, este evident faptul că, asupra roții s-au făcut lucrări de reparație. Mai mult, uneltele depistate în cabina șoferului și, anume, cheia de la roți, piulițe, bara metalică, confirmă faptul că, acestea erau utilizate pentru demontarea roții.

A considerat că, SAR „Moldcargo” SA i s-a încălcat dreptul la un proces echitabil garantat de art. 6 CEDO, iar în consecință, se creează impresia că nu a fost „auzită” ca atare. Or, Curtea Europeană a Drepturilor Omului impune obligația instanței de a „asculta” argumentele părților și de a realiza o examinare efectivă a motivelor, asigurând caracterul echitabil al procedurii.

Prin notificarea din 24 decembrie 2020 Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa intimatului și a intervenienților accesorii copia recursului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței, însă ultimii nu și-au valorificat acest drept și nu au depus referință (f. d. 22, vol. III).

În conformitate cu art. 440 alin. (2) Codul de procedură civilă, completul din 3 judecători prin încheierea din 14 aprilie 2021 a considerat recursul admisibil și a dispus examinarea fondului de un complet din 5 judecători.

În conformitate cu art. 444 CPC, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat și care urmează a fi admis cu casarea integrală a deciziei instanței de apel și trimiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial decizia instanței de apel și să trimită cauza spre rejudecare în instanța de apel o singură dată dacă eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Din materialele dosarului rezultă că, la 11 aprilie 2016, între SAR „Moldcargo” SA, în calitate de asigurător și SRL „Prointelect-MP”, în calitate de asigurat, a fost încheiat contractul privind asigurarea de răspundere civilă a transportatorilor auto nr. M190/2016, prin care asigurătorul s-a obligat să asigure transportatorul auto de răspundere survenită în rezultatul prestărilor serviciilor de transport conform condițiilor Convenției privind contractul de transportare rutieră internațională a încărcăturilor. În acest sens a fost eliberată polița de asigurare nr.190/2016 din 11 aprilie 2016, în care a fost inclus autocamionul de model xxxx (f. d. 191-194, vol. I).

Ulterior, la 12 mai 2016, între SAR „Moldcargo” SA, în calitate de asigurător și SRL „Prointelect-MP”, în calitate de asigurat, a fost încheiat acordul adițional nr.1 la contractul privind asigurarea de răspundere civilă a transportatorilor auto nr.M190/2016, conform căruia au fost operate modificări în contractul vizat în legătură cu schimbarea nr. de înmatriculare din xxxx la autocamionul de model xxxx, iar poliția de asigurare nr. 190/2016 din 11 aprilie 2016 a fost anulată.

Tot la 12 mai 2016, între SAR „Moldcargo” SA, în calitate de asigurător și SRL „Prointelect-MP”, în calitate de asigurat, a fost încheiat contractul privind asigurarea de răspundere civilă a transportatorilor auto nr. M190/2016_ADD_1, fiind eliberată polița de asigurare nr. 190/2016_ADD_1 cu perioada de asigurare cuprinsă între 12 mai 2016 și 17 aprilie 2017 pentru mijlocul de transport - autocamionul de model xxxx (f. d. 197, 198, vol. I).

La 25 ianuarie 2017, între SRL „Prointelect-MPlus”, în calitate de transportator expeditor, SRL „Prointelect-MP”, în calitate de transportator nemijlocit și SA „Uzina Metalurgică din Moldova”, în calitate de beneficiar, a fost încheiat contractul de transport, prin care transportatorul s-a obligat să transporte marfă în sumă totală de 47 323,12 dolari SUA cu volumul de 30 m³, cu greutatea de 3 500 kg, cu destinația Republica Belarus, or. Minsk, str. Babușchina,2- Republica Moldova, or. Rîbnița, str. Industrială,1 (f. d. 21, 23 vol. I).

De asemenea, din materialele dosarului rezultă că, la 02 februarie 2017, pe traseul Mazari - Novaia Rudnea, Republica Belarus, autocamionul de model xxxx a luat foc, în urma căruia a fost incendiat integral, iar încărcătura a fost distrusă total.

Drept urmare, la 06 februarie 2017 SRL „Prointelect-MP” s-a adresat la SAR „Moldcargo” SA cu o înștiințare, care a fost recepționată la aceeași dată, prin care a anunțat că, autocamionul enunțat, care deține polița de asigurare

nr.190/20016_AD_1, la 02 februarie 2017, a luat foc și a ars tot spațiul marfar împreună cu marfa.

Conform procesului-verbal nr. 6 al Comisiei de regularizare a daunelor a SAR „Moldcargo” SA din 27 martie 2017, asiguratorul, de fapt, a recunoscut evenimentul drept caz asigurat, însă a refuzat în achitarea despăgubirii de asigurare în baza raportului în urma verificării complexe a cazului asigurat, întocmit de către SAS „Pantera Grup”, conform căruia s-au stabilit multiple încălcări ale prevederilor contractului de asigurare, precum și a condițiilor speciale de asigurare facultativă de răspundere civilă a transportatorilor auto, comise de către asigurat și angajații acestuia (f. d. 122-128, vol. I).

Astfel, la 27 martie 2017, comisia de regularizare a daunelor a SAR „Moldcargo” SA a luat decizia (proces-verbal nr. 6) de a refuza în achitarea sumei pretinse (f. d. 120, vol. I).

Înaintând prezenta cerere de chemare în judecată, SRL „Proiect-MP” a solicitat încasarea de la SAR „Moldcargo” SA a despăgubirii de asigurare în mărime de 49438,60 de dolari SUA, a penalității în mărime de 8849,50 de dolari SUA, a dobânzii de întârziere în mărime de 4047,19 dolari SUA și a cheltuielilor de judecată.

Prima instanță, fiind investită cu judecarea prezentei cauze, a ajuns la temeiniciei acțiunii, încasând din contul SAR „Moldcargo” SA în beneficiul SRL „Proiect-MP” despăgubirea de asigurare în sumă de 49438,60 de dolari SUA, penalitatea legală în sumă de 8849,50 de dolari SUA și dobânda de întârziere în sumă de 4047,19 dolari SUA - convertiți în valută națională, conform cursului oficial la data executării prezentei hotărâri și taxa de stat în sumă de 31828,30 de lei.

Ulterior, instanța de apel, fiind investită cu judecarea apelului declarat de către SAR „Moldcargo” SA, a ajuns la concluzia netemeinicii acestuia, menținând hotărârea primei instanțe, pe care a considerat-o întemeiată și legală.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, analizând materialele anexate la dosar, în coraport cu legislația în vigoare ce guvernează raportul litigios, consideră că, instanța de apel a încălcat normele de drept procedural.

În conformitate cu art. 118 alin. (1) din Codul de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel.

În conformitate cu art. 130 alin. (1) din Codul de procedură civilă, instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.

Art. 137 alin. (1) din Codul de procedură civilă prevede că, se consideră înscris orice document, act, convenție, contract, certificat, scrisoare de afacere ori scrisoare personală, alt material expus în scris cu litere, cifre, semne grafice, precum și primit prin fax, poștă electronică ori prin alt mijloc de comunicare sau în alt mod ce permite citirea informației care se referă la circumstanțe importante pentru soluționarea cauzei și care pot confirma veridicitatea lor.

În conformitate cu art. 138 alin. (4) din Codul de procedură civilă, înscrisul se depune în original sau în copie autentificată în modul stabilit de lege, indicându-se locul de aflare a originalului. Înscrisul se depune în original când, conform legii sau unui alt act normativ, circumstanțele cauzei trebuie confirmate numai cu documente în original și când, ca urmare a soluționării cauzei, înscrisul își pierde efectul juridic sau când copiile de pe documentul prezentat au cuprinsuri contradictorii, precum și în alte cazuri când instanța consideră necesară prezentarea originalului.

Reieșind din normele de drept enunțate, instanța de judecată poate reține spre examinare și cercetare înscrisurile depuse de către părți și de alți participanți la proces în modul prevăzut de lege și, anume, în original sau în copie autentificată în modul stabilit de lege, indicându-se locul de aflare a originalului.

După cum s-a constatat, la materialele cauzei a fost anexată doar copia xerox, neautentificată în modul stabilit de lege, a raportului de expertiză nr. 23-3.1/319 din 17 aprilie 2017, întocmit de către Direcția de Stat a Comitetului Experților Judiciari a Republicii Belarus de pe lângă regiunea Gomeli, la dosar nefiind anexat originalul acestui înscris sau o altă copie autentificată în modul stabilit de lege, cu indicarea locului de aflare a originalului (f. d. 101-115, vol. I).

În contextul enunțat, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție constată că, atât prima instanță, cât și instanța de apel au examinat prezenta cauză, întemeindu-și soluțiile în baza unei copii xerox a raportului de expertiză nr. 23-3.1/319 din 17 aprilie 2017, întocmit de către Direcția de Stat a Comitetului Experților Judiciari a Republicii Belarus de pe lângă regiunea Gomeli, nefiind stabilit faptul corespunderii acestuia cu originalul lui, circumstanțe pe care instanța de apel nu le-a verificat și nu le-a înlăturat.

Astfel, instanța de apel a admis acțiunea în baza unei copii a raportului de expertiză neautentificate în modul stabilit de lege, fără a verifica veridicitatea și originalitatea acestui înscris, fapt ce incontestabil indică la examinarea superficială a circumstanțelor cauzei și încălcarea prevederile art. 138 din Codul de procedură civilă, instanța de recurs fiind în imposibilitate de a se pronunța asupra autenticității conținutului acestui înscris și de a verifica legalitatea deciziei supuse recursului, la baza căreia a stat un asemenea înscris.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție apreciază circumstanța enunțată drept o eroare judiciară, care nu poate fi corectată de către instanța de recurs, motiv din care decizia instanței de apel urmează a fi casată, cu trimiterea cauzei spre rejudecare.

În acest sens, se reține că, actul judecătoresc trebuie să corespundă tuturor normelor de drept, să fie clar, înțeles de părțile implicate în litigiu și să răspundă în mod sigur și expres la toate cererile și obiecțiile formulate de către părți (principiul nr. 6 al Recomandării nr. R (84)5 privind principiile de procedură civilă menite pentru ameliorarea funcționării justiției, adoptată la 28 februarie 1984 de Comitetul Miniștrilor al Consiliului Europei).

Astfel, din considerentele menționate și având în vedere faptul că, decizia pronunțată nu satisface standardele procedurale ale legalității și temeiniciei unui act judecătoresc, omisiune care nu poate fi corectată de către instanța de recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

ajunge la concluzia de a admite recursul, de a casa integral decizia instanței de apel și de a trimite cauza spre rejudecare în instanța de apel.

La rejudecarea cauzei, instanța de apel urmează să țină cont de cele menționate și reexaminând cauza, să emită o decizie legală și întemeiată, respectând dreptul garantat al părților la un proces echitabil.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se admite recursul declarat de către Societatea de asigurări-reasigurări „Moldcargo” societate pe acțiuni.

Se casează integral decizia din 20 octombrie 2020 a Curții de Apel Chișinău în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de către Societatea cu răspundere limitată „Prointellect-MP” împotriva Societății de asigurări-reasigurări „Moldcargo” societate pe acțiuni, intervenienți accesorii Societatea pe acțiuni „Uzina metalurgică moldovenească”, Societatea cu răspundere limitată „Prointellect-Mplus” și Societatea cu răspundere limitată „Cos Trans Logistic” cu privire la încasarea despăgubirii de asigurare, a penalității și a dobânzii de întârziere, cu trimiterea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Svetlana Filincova

judecătorii

Ala Cobăneanu

Galina Stratulat

Iurie Bejenaru

Mariana Pitic